

KARACİĞER SİROZU, HİPERTANSİYON VE COVID 19 VAKA SUNUMU

PROF. DR. NESRİN NURAL

PROF. DR. SEVİLAYHİNTİSTAN

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ AD

TRABZON-2020

HASTA ANAMNEZİ

Hastanın;

---

*Adı Soyadı: M.A

*Yaşı:78

*Cinsiyet:Erkek

*Medeni Durumu: Evli   Mesleği: Emekli Öğretmen

*Boy: 1.72 cm Kilosu:55 kg BKİ:18.6kg/m²

*Hastaneye Yatış Tarihi: 06.04.2020

*Hastaneye Geldiği Yer:Acil

*Servise Geliş Şekli: Sedye

*Yattığı Klinik: Enfeksiyon

*Görüşme Tarihi: 01.12.2019

---

*Bilgi Kaynağı: Hasta Dosyası, Eşi ve Sağlık Elemanı

* Birlikte yaşadığı kişiler Eşi ve 2 çocuğu

*Servise geliş şekli: Acilden sevk

*Tıbbi Tanı: **Karaciğer Sirozu, HT, Covid 19**

HASTANEYE BAŞVURU NEDENİ

- 1 ay önce karın ağrısı başlamış (karnın üst kısmında, sürekli batıcı).
- Aynı zamanda hastanın bulantısı olmuş, günde 3-4 kez yediklerini kusmuş.
- Son bir ayda 6 kilo kaybetmiş.
- Bunlara konstipasyon eşlik etmiş (1 aydır 3 günde bir defekasyon).
- 2 gün önce yüksek ateş (39 derece),
- Kuru öksürük,
- Dispne şikayetiyle ambulansla hastaneye covid 19 şüphesi ile getiriliyor.
- Ayrıca yapılan görüşme sonucunda hastanın bir yakınının yurt dışından getirildiği ve karantinada kaldığı ancak covid 19 testinin negatif çıktığı öğreniliyor.

GEÇMİŞ SAĞLIK ÖYKÜSÜ

- 6 yıldır karaciğer sirozu nedeniyle takipli hasta. 1 aydır, konstipe olan hastanın 3-4 günde bir az gaita çıkışı oluyormuş. Buna bağlı olarak karın şişliği gelişmiş. 15 sene önce de HT tanısı konulmuş. 2 sene önce katarakt, 1 sene önce de inguinal herni ameliyatı olmuş.

*Aile Öyküsü: Hipertansiyon (anne ve babasında)

*Sürekli Kullandığı İlaç: Dideral

*Alerji: Yok

Hastaya yapılan tanısal işlemler

- Nazofarengial ve orafarengial sürüntü
- Akciğer grafisi
- Toraks bilgisayarlı tomografi
- Tam kan sayımı

COVID 19 TANISI
KESİNLEŞİYOR

1.Beslenme ve metabolik durum

- *Yiyecek alım yolu: Oral
- *BKİ: 18.6 kg/m²
- *Kilo Değişikliği: Kilo azalışı (Son 1 ayda 6 kilo)
- *Beslenme Bozukluğu: Yok
- *Diyet: Tuzsuz R3 (Karaciğer koruma diyeti)
- *Diyete Uyma Durumu: Hastaneye yatmadan önce de yattıktan sonra da diyetine uyuyor.

---

*Yeme Sindirim Problemleri: Bulantı, kusma ve abdominal ağrı

*İştah: Az

*Oral Mukoza: Kuru

*Ağız Hijyeni: Normal (Ağız kuruluğu)

*Diş: Eksik diş

2. Boşaltım- Eliminasyon

- *Gaita: Sert (3 günde 1 kez)
- *Batın: Gergin(Assit)
- *Bağırsak Sesleri: Hipoaktif (1-2/dk)
- *Bağırsak Eliminasyonu: Konstipasyon
- *Dışkılamayı Kolaylaştırmak İçin Yaptıkları: Lavman, Laksatif
- *İdrar: Foley Katater

3.

Aktivite- Egzersiz

- *Tırnaklarda Şekil Değişikliği: Yok
- *Kapiller Dolum Süresi: 2 saniye
- *Cilt: Kaşıntı, kuruluk, sarılık
- *Ödem: Var (Çökme 2mm- Sağ tibia)
- *Karında asit çökme 6mm (orta derecede)
- *Deri turgoru: Yumuşak- Esnek (El üstünden bakıldı)
- *Saçlar: Temiz (Erkek tipi saç dökülmesi)

4.

Beden Bütünlüğünü tehdit eden durumlar

---

*İntraket

*Foley katater

*Oksijen maskesi

5. Kalp ve Periferik Vasküler Sistem

- *Ödem: Batın ve periferde mevcut.
- *Varis: GIS'te kollateral oluşumu var.
- *Özafagus varisi mevcut.
- *Ekstremitelerde ısı farklılığı mevcut.
- *Siyanoz var.

6.

Solunum sistemi

- *Oksijen kullanımı (maske) var.
- *Solunum Ritmi: Düzenli
- *Solunum Sayısı: Düzensiz (26-30/dk)
- *Dispne: Var (efor dispnesi)
- *Akciğer Sesleri: Raller (Orta ve altloblarda)
- *Kuru öksürük mevcut.

6. Kas-iskelet sistemi

---

*Eklemlerde ağrı (+4 derecede)

*Kramp var

*Hareket kısıtlılığı (karında asit nedeniyle)

*Aktivite: Güçsüzlük

*Düzenli Egzersiz: Uygulamıyor

7.

Sinir Sistemi

- *Baş Dönmesi: Var
- *Baş Ağrısı: Var (+6 derecede)
- *Kuvvetsizlik: Var
- *Unutkanlık: Var

8.

Uyku- dinlenme

- *Evdeki Uyku Düzeni: Normal (Günde ortalama 9 saat)
- *Hastanedeki Uyku Düzeni: 5 saat
- *Uyku Düzeninde Değişiklik: Var
- *Gündüz Uykusu: Yok
- *Uyku İçin İlaç Kullanımı: Yok

9.

Bilişsel algılama biçimi

- *Bilişsel Düzeyi: Uyanık
- *Oryantasyon Durumu: Oryante
- *Hafıza Hatırlama: Unutkanlık
- *Pupil Işık Refleksi: Normal (izokorik)
- *Göz Kapakları: Normal
- *Daha önce katarakt operasyonu geçirmiş.

10. Kendini algılama ve kavrama biçimi

---

*Endişe

*Korku

*Huzursuzluk

*Beden Bilincini Etkileyen Durumlar: Cilt renginin sarı olması, foley kateter

*İletişim Şekli: Sözel

11.

Rol-ilişki Biçimi

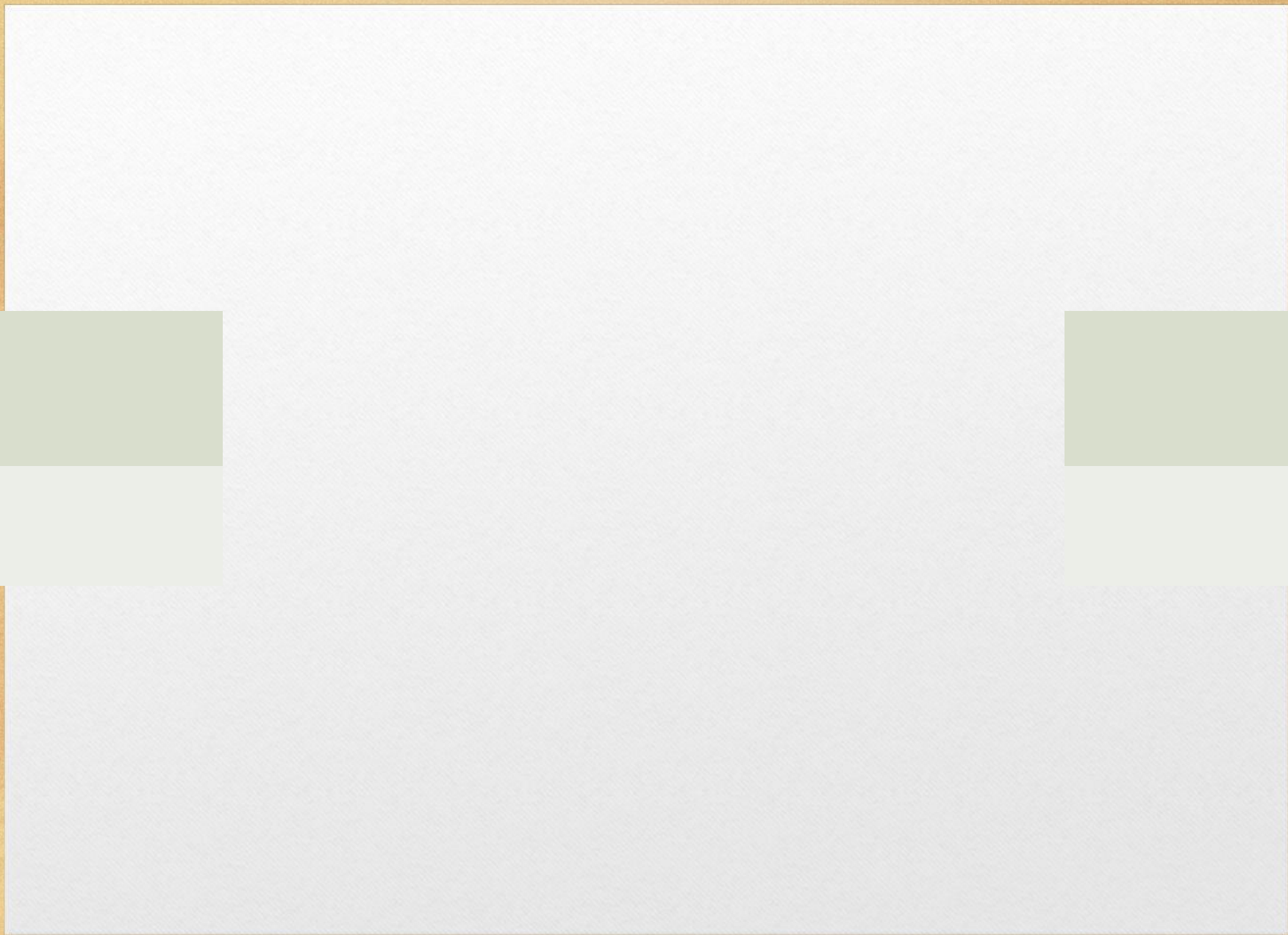

- *Hastalığın Rol kaybına Etkisi: Var (eş ve baba rolü)
- *Hastalık Sürecinde Destek Sistemleri: İzolasyon önlemleri kapsamında hastanın yanında refakatçi bulunmuyor.

12. Üreme Sistemi- Cinsellik

- *Hastanın 3 çocuğu bulunmaktadır.
- *Hastada libido kaybı var.

İL AÇ ADI	DOZU	VERİLİŞ YOLU	VERİLİŞ NEDENİ	MAJÖR YAN ETKİSİ
Aldoctone	1x25 mg	PO	Ödem,diüretik	Mide bulantısı, düzensiz kalp atışı, kaşıntı
Famodin	1x40 mg	PO	Mide asidini azaltmak	Yüksek ateş, ağızda yara,solunum güçlüğü
Ursofalk	3x10 mg	PO	Siroz belirtisi	Şiddetli karın ağrısı, safra taşı kalsifikasyonu ve ürtiker.
Desal	1x40 mg	PO	Diüretik	Kaşıntı,pul pul dökülme,aşırı duyarlılık
Duphalac	1x10 ml	PO	Konstipasyon	Karın ağrısı, nefes almada güçlük, yüzde şişlik
Human Albümin	2x50 ml	IV	Albumin düşüklüğü	Kızartı,ateş,kusma,ürtiker
Pilaquenil 200 mg	2x1	PO	Covid 19 semptomları için (ateş, güçsüzlük, eklem ağrıları)	Alerjik reaksiyon, cilt hassasiyeti

Laboratuvar Bulguları (06.04.2020)

TEST ADI	SONUÇ	BİRİM	NORMAL DEĞERİ
WBC		10 ⁹ /L	4-10
NÖTROFİL(NE %)		mg/dL	50-70
HGB		g/dL	11-16
PLT		10 ⁹ /L	100-400
GLİKOZ		mg/dL	70-110
ALBÜMİN		g/dL	3.5-5
BUN	15	mg/dL	7-17
KREATİN	0.81	mg/dL	0.5-1
ÜRİK ASİT	5.3	mg/dL	2.5-6.2

TEST ADI	SONUÇ	BİRİM	NORMAL DEĞERİ
DİREK BİLİRUBİN	1.99 	mg/dL	0-0.4
TOTAL BİLİRUBİN	4.06 	mg/dL	0.2-1.3
P	4.92 	mg/dL	2.5-4.5
Na	130 	mEq/L	137-145
Ca	7.8 	mg/dL	8.4-10.2
CRP	23.42 	mg/dL	0-1
aPTT	25.1	sn	30-40
INR	1.42 	sn	0-1
PT	16.8 	sn	10-15

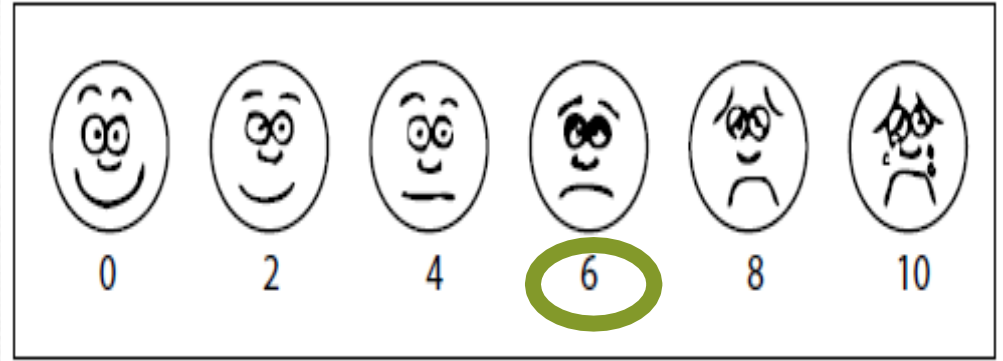

VİTAL BULGULAR (06.04.2020)

SAAT	09.00	11.00	13.00
ATEŞ	39.2 °C	41 °C	39.8 °C
NABİZ	100/dk	95/dk	97/dk
KAN BASINCI	150/100 mmHg	180/110 mmHg	180/100 mmHg
SOLUNUM	26/dk	30/dk	28/dk
SATÜRASYON	%90	%89	%89

AĞRI

06.04.2020

- **SIKLIĐI:** Efor sırasında artmaktadır.
- **SÜRESİ:** 3 gün
- **YERİ:** Göğüs
- **AĞRI TİPİ:** Batıcı ve zonklayıcı

Günlük yaşam aktivitelerini karşılama durumu: Yarı bağımlı

Fiziksel Durum	Mental Durum	Aktivite	Hareketlilik	İnkontinans	naa»aia«
İyi	4	Hareketlilik	4	Yok	4
Orta	3	Yarı bağımlı	3	Nadiren	3
Kötü	2	Telafi edilebilir	2	Serebral/İdrar	2
Çok Kötü	1	Stupor	1	Hareketsiz	1
İdu		TARİH			

14

GLASKOW KOMA SKALASI

4

3

Gdz a ma	Spontan a ik	
	Sesli uyararla a iyor	
	Agrili uyararla asiyor	2
	Cevap yok	1
Motor cevap	Emirleri yerine getiriyor	
	Agriyi lokalize ediyor	5
	Normal fleksiyon	4
	Anormal fleksiyon	3
	Anormal ekstansiyon	2
	Cevap yok	1
Sozel cevap	Oryante	
	Konfuze	4
	Uygunsuz kelime	3
	Anlařilmayan ses	2
	Cevap yok	1

□ Toplam puan:15 oryante

DİYET TİPİ

Rejim 0	Oral alım kapalı	
Rejim 1	Sıvı gıda	
Rejim 2	Sulu yumuşak besinler	Karaciğer koruma diyeti
Rejim 3	Normal diyet Tuzsuz	

İZOLASYON ÖNLEMLERİ

Sarı yaprak	Solunum izolasyonu
Mavi çiçek	Damlacık izolasyonu
Kırmızı yıldız	Temas izolasyonu
Dört yapraklı yonca	Düşme riski

- İtaki

15 (yüksek risk) (06.04.2020)

		PUAN
1	Minör Risk Faktörleri	65 yaş ve üstü. (1)
2		Bilinci kapalı. 1
3		Son 1 ay içinde düşme öyküsü var. 1
4		Kronik hastalık öyküsü var.* (1)
5		Ayakta/yürürken fiziksel desteği (yürü teç, koltuk değneği, kişi desteği vb.) ihtiyacı var. 1
6		Üneler/Fekal kontinans bozukluğu var. (1)
7		Görme durumu zayıf. (1)
8		4'den fazla ilaç kullanımı var. (1)
9		Hastaya bağlı 3'ün altında bakım ekipmanı var. ** 1
10		Yatak korkulukları bulunmuyor/çalışmıyor. 1
11	Majör Risk Faktörleri	Yürüme alanlarında fiziksel engel(ler) var. 1
12		Bilinç açık, koopere değil. 5
13		Ayakta/yürürken denge problemi var. 5
14		Baş dönmesi var. 5
15		Ortostatik hipotansiyonu var. 5
16		Görme engeli var. 5
17		Bedensel engeli var. 5
18		Hastaya bağlı 3 ve üstü bakım ekipmanı var. ** (5)
19		Son 1 hafta içinde riskli ilaç kullanımı var. *** (5)
	TOPLAM PUAN	

VAKA ANALİZ SORULARI

- 1. Hastada görülen belirtileri, ilgili risk faktörlerini, fizik muayenede görülen pozitif bulguları tıbbi tanılarıyla ilişkilendirerek, detaylı bir şekilde açıklayınız.
- 2.Hastada karaciğer sirozu ile bağlantı kurabileceğiniz hangi komplikasyonlar gelişmiştir, açıklayınız.
- 3. Covid 19 nedir, risk faktörlerini, bulaş yollarını ve hastada görülen semptomlarla ilişkilendiriniz.
- 4. Covid 19 tanısı pozitif olan hastaya bakım verirken dikkat etmeniz gerekenler nelerdir?
- 5. Covid 19 tanısı pozitif olan hastaya yönelik planlayacağınız hemşirelik girişimleri nelerdir?
- 6. Normal aralıkta olmayan laboratuvar bulgularını nedenleriyle tartışınız.
- 7.Hastanın bakım gereksinimleri doğrultusunda bu hastaya konulabilecek hemşirelik tanımlarını etiyolojileriyle birlikte ve planlanan hemşirelik girişimlerini yazınız.

BAŞARILAR DİLERİZ.

